

Posiedzenie Rady Infrastruktury Informacji Przestrzennej, 17 listopada 2021 r.

Planowanie na ekranie

Postępy w cyfryzacji danych związanych z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym od lat pozostawiają wiele do życzenia. Ale resort rozwoju ma już konkretny plan, jak ten proces usprawnić.

Jerzy Królikowski

Obecnie sytuacja prawna wygląda tak, że akty planowania przestrzennego (a więc: plany zagospodarowania województwa, studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany odbudowy i rewitalizacji) należy przygotowywać w formie rastra z nadaną georeferencją wraz z metadanymi oraz wektorowym zasięgiem dokumentu. Taki wymóg przewiduje obowiązująca od końca października 2020 roku nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Tyle teoria, bo z praktyką bywa różnie. Oprócz rastrów spora część gmin wciąż posiada dokumenty planistyczne jedynie na papierze. Na przeciwnym biegunie cyfryzacji są natomiast samorządy, które przygotowują akty planowania przestrzennego (APP) w znacznie przydatniejszej i nowocześniejszej formie wektorowej. Rozbieżności w tym zakresie najlepiej ilustruje prowadzona przez GUGiK usługa sieciowa Krajowa Integracja MPZP (patrz rys.). Dziś na blisko 2,5 tys. gmin w całym kraju swoje dane podłączyło tu 1535, z czego 77% serwuje je w postaci rastrowej, a 23% – wektorowej.

Odpowiedzialne za sprawę planowania przestrzennego Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT) jest oczywiście świadome, że ten stan pozostawia wiele do życzenia. Przedstawiciele resortu nie kryją też, że wymagane obecnie rastry z georeferencją to wprawdzie pewien krok do przodu, ale technologicznie pozostawiający gminy wciąż w latach 90. ubiegłego wieku. Rząd ma jednak konkretny plan, by pchnąć to zagadnienie w XXI wiek. Chodzi nie tylko o wprowadzenie nowej formy dokumentów planistycznych, ale również o wdrożenie e-usług, które usprawnią przygotowanie

i wykorzystanie tych aktów. O szczegółach podczas listopadowego posiedzenia Rady Infrastruktury Informacji Przestrzennej mówiła Anna Michalik – zastępca dyrektora Departamentu Planowania Przestrzennego w MRiT.

• Najpierw standaryzacja...

Nawet najbardziej zaawansowana cyfryzacja na niewiele się zda, jeśli APP nie będą przygotowywane przez wszystkie gminy w jednolitej formie. Odpowiedzią na ten problem – podnoszony przez samorządowców już od wielu lat – są projekty rozporządzeń *ws. wymaganego zakresu projektu MPZP* oraz *ws. zakresu projektu SUKZP*. Ich kluczowym celem jest ujednoczenie zarówno katalogu przeznaczeń terenu w dokumentach planistycznych, jak i symbolizacji na mapach. Oprócz tego wprowadzają też możliwość wnoszenia uwag i wniosków do MPZP i studium w formie elektronicznej, a także prowadzenia dyskusji publicznej nad tymi dokumentami przez internet. Oba rozporządzenia mają wejść w życie jeszcze 24 grudnia br.

Częścią pierwszej transzy zmian legislacyjnych jest też rozporządzenie *ws. określenia wzoru formularza wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy*, które ma m.in. wprowadzić jednolity dokument wniosku o wydanie „wuzetki”. Akt ten ma zacząć obowiązywać 3 stycznia 2022 r., razem z niedawną nowelizacją *Prawa budowlanego* (więcej pisaliśmy o niej w GEODECIE 10/2021).

• ...a później cyfryzacja

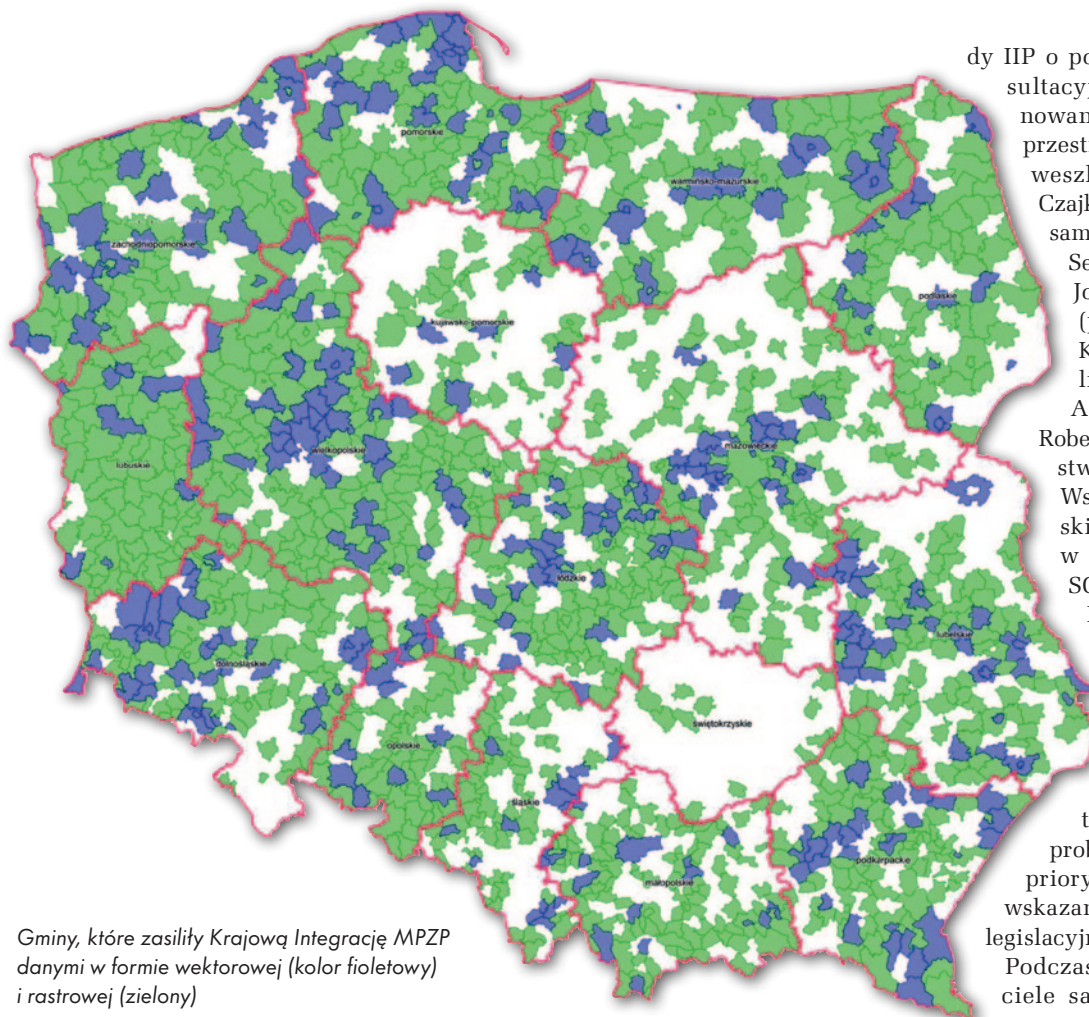
Zestandaryzowanie treści i wyglądu APP da podstawę do ich szerszej cyfryzacji. Resort rozwoju chce, by docelowo wszystkie te akty miały formę wektorową. W pliku GML zapisywane będą zatem nie tylko zasięgi MPZP czy studium uwarunkowań, ale także poszczególne wydzielone przeznaczeń terenu, a ponadto „inne

regulacje planistyczne zawierające ustalenia dotyczące sposobu zagospodarowania i warunków zabudowy terenu wynikających z władztwa planistycznego”.

Na tym jednak cyfryzacja planowania przestrzennego nie powinna się zatrzymywać. Można się bowiem spodziewać, że APP z poszczególnych gmin – nawet mimo nowoczesnej formy wektorowej – wciąż będą stanowiły zbiór rozproszonych baz, które niekoniecznie spełnią ogólnokrajowe standardy. Dlatego w MRiT trwają prace nad wdrożeniem tzw. Rejestru Urbanistycznego – internetowej bazy, do której trafiałyby MPZP, studia uwarunkowań oraz „wuzetki”. Platforma ta ma oferować m.in. zasilanie jej danymi wraz z ich walidowaniem (w tym zakresie zastąpi zatem przygotowaną przez resort wtyczkę dla QGIS), przeszukiwaniem, przeglądaniem (również na interaktywnych mapach), pobieraniem, a także publikowaniem w formie usług sieciowych WMS i WFS.

Do celów pilotażowych Rejestr Urbanistyczny ma zostać uruchomiony jeszcze na przełomie tego i przyszłego roku. Początkowo będzie obejmował jedynie dane MPZP. W pilotażu udział weźmie około 80 gmin o różnym charakterze oraz z różnych części kraju.

Rejestr Urbanistyczny ma być systematycznie rozwijany o kolejne funkcje. MRiT wymienia tu chociażby: odczytywanie atrybutów z mapy, generowanie różnorodnych wydruków, możliwość rysowania zasięgów APP w przeglądarce internetowej czy opcję uruchomienia przez gminę serwisu mapowego ze swoimi planami. Docelowo platforma ta pozwoli realizować wiele procedur planistycznych w formie e-usług, w tym prowadzenie konsultacji, generowanie wykazów, uchwał i decyzji na podstawie wprowadzonych danych, prowadzenie sprawozdawczości do GUS czy wykonywanie analiz przestrzennych. Co ciekawe, rząd chce też odejść od wydawania

Gminy, które zasiliły Krajową Integrację MPZP danymi w formie wektorowej (kolor fioletowy) i rastrowej (zielony)

wypisów i wyrysów z MPZP w obecnej formie. Dzięki Rejestrowi Urbanistycznemu powiatowy urzędnik będzie mógł bowiem samodzielnie wygenerować tego typu dokument. Odpadnie także konieczność załączania mapy do wniosku o wydanie „wuzetki” oraz obowiązek przesyłania zgłoszeń do prowadzonej przez GUGiK ewidencji zbiorów i usług. Platforma ta pozwoli ponadto wskazywać błędy w APP (np. topologiczne), będzie też oferować różnorodne formy merytorycznego wsparcia dla gminnych urzędników.

Z punktu widzenia technologii GIS-owych ciekawym elementem Rejestru Urbanistycznego będzie tzw. Rejestr Regulacji Dodatkowych. W formie usług sieciowych WMS i WFS zostaną opublikowane dane przestrzenne istotne z punktu widzenia planowania przestrzennego, ale wynikające z odrębnych przepisów, np. dotyczących obszarów chronionego krajobrazu czy stref ochronnych zbiorników wodnych.

Poza wdrożeniem Rejestru Urbanistycznego MRiT planuje również wprowadzić zmiany legislacyjne m.in. w zakresie:

- ujednoczenia pojęć, które występują w różnych aktach prawnych (np. powierzchni zabudowy),

- opracowania nowych i weryfikacji istniejących atrybutów dotyczących budynków (np. w zakresie parametrów ustalanych w aktach planistycznych, choćby geometrii dachu),

- stopniowej eliminacji konieczności uzyskiwania uzgodnień i opinii przez wnioskodawcę lub inwestora na rzecz bezpośredniej komunikacji między instytucjami.

• Krok po kroku

Kiedy powyższe zmiany wejdą w życie, tego resort rozwoju nie precyzuje. Podczas posiedzenia Rady IIP mowa była jedynie, że nie będą one wprowadzane w ramach jednego aktu prawnego, ale etapami. Rząd chce także zapewnić gminom odpowiednie okresy przejściowe, by urzędy w całym kraju miały wystarczająco dużo czasu na wdrożenie nowych regulacji. Przykładowo, MRiT wstępnie proponuje, by gminy miały trzy lata na zasilenie Rejestru Urbanistycznego – zdradziła Anna Michalik.

Nim jednak propozycje te zostaną przekute w konkretne przepisy, resort rozwoju chce je poddać możliwie szerokim konsultacjom eksperckim. W tym celu Anna Michalik zwróciła się do Ra-

dy IIP o powołanie zespołu konsultacyjnego ds. reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego. W jego skład weszli: Jan Schnerch i Jan Czajkowski (przedstawiciele samorządów w RIIP), Aneta Seremet (GUGiK), dr hab. Joanna Bac-Bronowicz (prezes Stowarzyszenia Kartografów Polskich, Politechnika Wroclawska), Anna Michalik (MRiT), Robert Kowalczyk (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi), Zbigniew Malinowski (prezes Geo-Systemu, w Radzie reprezentujący SGP) oraz dr hab. Adam Iwaniak (prezes firmy WIZIPiSI, w Radzie reprezentujący Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu). Zespół ten ma pomóc m.in. w: zidentyfikowaniu obszarów problemowych, określeniu priorytetowych działań czy wskazaniu koniecznych zmian legislacyjnych.

Podczas dyskusji przedstawiciele samorządów w Radzie IIP wypowiedzieli się o proponowanych zmianach pozytywnie. – Od dawna ciężko walczyliśmy o standaryzację w tym zakresie, dlatego po 30 latach byłby to nieprawdopodobny krok do przodu – stwierdził dyrektor Łódzkiego Ośrodka Geodezji Jan Schnerch. Główny geodeta kraju Waldemar Izdebski zachęcał natomiast, by przy rozwijaniu Rejestru Urbanistycznego jak najszerszej korzystać z dotychczasowych osiągnięć krajowej IIP, w tym z udostępnionych już usług sieciowych. Rekomendował ponadto, by nie publikować danych przestrzennych APP jedynie jako plików GML, ale również w formie przyjaznej dla przeciętnego obywatela. Z kolei dr hab. Dariusz Gotlib z Wydziału Geodezji i Kartografii Politechniki Warszawskiej podkreślił, że przepisy, nad którymi pracuje obecnie MRiT, prawdopodobnie zostaną z nami na długie lata. Przygotowując je, nie warto zatem iść na kompromisy i liczyć, że w kolejnych krokach być może uda się wdrożyć bardziej ambitne rozwiązania – w jego ocenie należy je wprowadzać od razu.

Temat reformy planowania przestrzennego będzie kontynuowany podczas kolejnego posiedzenia Rady IIP, które wyznaczono na 19 stycznia 2022 r. ■